

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. An saltem generalis religionis possit præcipere subdito, ut
Episcopatum acceptet? Ex p. 6. t. 8. & Misc. 3. r. 33.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

De Dubiis Regularium. Resol. XXIV. &c. 17

qui adducit verba privilegij dicti Innocentij Papæ, & idè sic asserit: Abbatibus non est interdictum campanas ad vsum alterius loci consecrare, vt docet communis praxis, & consuetudo. Videmus enim actu Abbates habentes vsum Pontificalium, consecrare campanas vpedecumque ad eos ad hunc effectum delatas. Et idè dicendum puto de Altaribus portatilibus, de corporalibus, & vestibus, &c. Ita Tamburinus. Vide etiam Riccium, virtum quidem doctum, sed in hoc sibi contrarium in collect. part. 4. col. 955. qui malè citat pro hac sententia Maceratem.

3. Quoad consecrationes campanarum etiam idè dicendum est ex privilegijs Urbani II. & Pauli III. quæ referuntur à Tamburino *vbi supra* q. 12. & à Renato Chopino in *Monast. lib. 1. tit. 2. num. 18.* Ex quibus omnibus privilegijs sententiam in fauorem Abbatum tenuit Sacra Cardinalium Congregatio, vt testatur noster Pater Naldus in *sum. ver. Abbas, num. 2.* vbi sic asserit: Abbas benedictus mitræ, & baculi pastoralis vsum habens, ex Sacra Congregationis declaratione non potest se ingerere in illis benedictionibus, in quibus vnctio requiritur. Dubitatum verò fuit, an huiusmodi declaratio, seu prohibitio, sit intelligenda de omnibus Abbatibus etiam Regularibus, & qui gaudent privilegijs amplissimis, pro benedictionibus altarum, calicum, & huiusmodi, & eadem Sacra Congregatio, instante Procuratore Generali Congregationis Casinensis, & exhibente summarij privilegiorum, & gratiarum eiusdem, declarauit in hæc verba, videlicet Decisionem, aliàs à se editam, vt Abbates vtrumque benedicti, benedicere non possint ea, in quibus vnctio requiritur, non ob stare quominus iidem prædicte benedictionis munus quoad ea, in quibus vnctio requiritur, impendere queant, si specialibus Sedis Apostolicæ privilegijs, quibus Concilium Tridentinum nequaquam derogat, muniti fuerint. Datum Romæ die 10. Nouembris 1614. Hæc omnia Naldus.

4. Notandum tamen est cum Miranda *vbi supra* quod si prædicto privilegio non perfruuntur, nec perfrui possunt aliæ Religiones, privilegium etiam habentes communicationis. Nam prædicti Abbates sunt benedicti, & in suis domibus & Monasterijs habent iurisdictionem, quasi Episcopalem, & secundum ius, ac privilegia multa sibi conceduntur, quæ non continentur, nec conceduntur Prælati aliarum Religionum, quod est multum notandum, ac memorie commendandum; nam in his, & similibus non fit communicatio, cum non militet eadem ratio.

RESOL. XXIV.

An Prælati nostræ Religionis, & aliarum possint benedicere paramenta, non solum nostrarum Ecclesiarum, sed etiam exterarum? Exp. 3. tr. 2. Ref. 40.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docent Peirinus de *Relig. tom. 1. cõst. 1. July 11. §. 19. n. 44.* Rodr. in *qq. Regul. tom. 1. q. 36. art. 2.* Miranda in *manuali Prælatorum, tom. 1. q. 40. art. 1.* & in nostris privilegijs part. 1. tit. *Benedicere.* §. 2. sic habetur. Præpositi nostræ Congregationis, & in eorum absentia quilibet habens principale regimen cuiuscumque nostræ domus, & Ecclesiæ, possunt solemniter benedictione benedicere paramenta, corporalia, ornamenta, & alia quæcumq; ad diuinum cultum pertinentia, vnde cumque eis delata, etiam ad vsum nostrarum Ecclesiarum non pertinentia. Innocentius VIII. S. Iustinae de Padua, vt habet *Tom. V. II.*

betur in compendio Societ. Iesu, *si benedicere. s. 4. & in compendio Minorum eodem titulo.* & notat Cabbacin. in *suis Adnotat. in benedicere Ecclesiastica.*

2. Sed his non obstantibus Bartholomæus Gauantus in *comment. rubr. Missal. tom. 1. part. 4. tit. 19. n. 21.* adducit Decretum sacra Rituum Congregationis die 24. Augusti 1609. quo cauetur, Prælatos Regulares non posse benedicere paramenta Ecclesiarum sibi non subiectarum, sed aliqui asserunt de hac responsione non constare authenticè, & Tamburinus Romæ editus *de iure Abbat. tom. 1. disp. 2. q. 2. n. 2.* putat si prædictum Decretum Congregationis procedere seculi consuetudine, & vfu dictorum privilegiorum.

3. Verum, iterum Gauantus *vbi supra*, in noua editione n. 22. asserit sacra Congregationem die 18. Augusti 1629. abrogasse dictam consuetudinem.

RESOL. XXV.

An saltem Generalis Religionis possit præcipere subdito, vt Episcopatum accipiat? Exp. 6. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 33.

§. 1. Pro parte affirmatiua faciunt quædam verba Sancti Magistri in 2. 2. q. 85. art. 2. ad 3. vbi ait, votum emittentem teneri obedire Superiori Prælato obliganti ad acceptandum Episcopatum. Item docet Richardus *quod. 3. q. 2. 1.* D. Antonin part. 3. tit. 20. c. 2. §. 6. Angelus *verb. Electio, n. 30.* & ibi Armilla n. 37. Syluester q. 19. & alij. Deinde confirmatur, Prælati Religionis potest obligare subditum ad acceptandum beneficiũ habens adiunctã curam animarum, Ergo & Episcopatum, videtur enim æqualis ratio.

2. Sed his non obstantibus ego prorsus negatiuam sententiam tenendam esse puto. Ratio est, quia Religiosus tenetur obedire Prælato in iis quæ sunt secundum Regulam. At fieri Episcopum non est secundum regulam, nec ad regularem vitam pertinet, immo ab illa eximit, & prorsus contra rationem est, posse Prælatum id subdito præcipere, per quod ille ab eius obedientia eximitur.

3. Tum quia potestas, quam habet Prælati Religionis ordinatur per se ad commune bonum Religionis, aut bonũ particulare subditi, nec ex vi officij habet communi Ecclesiæ necessitati providere. Sed Episcopatus non ordinatur ex se ad bonũ Religionis aut subditi, sed ad commune bonum Ecclesiæ, ergo.

4. Tum etiam quia Prælati secundum D. Bernardum in libro de præcepto, non potest augere votum subditi sui, at in promotione ad Episcopatũ valde augetur votum Religiosorum, cum ascendat ad dignitatem altioris perfectionis, & extra ordinem Religiosus inuitus trahatur. Igitur dicendum est non posse Generalẽ alicuius Religionis præcipere alicui Religioso subdito, vt accipiat Episcopatum; quia nec illa est materia voti obedientiæ; vt probatum est, nec iurisdicctio Generalis ad hoc extenditur, quia non est proportionata materia obedientiæ, & vitæ regulari; vnde solum Generali demandata est cura suæ Religionis, non autem vniuersalis Ecclesiæ, ad quem spectat Episcopatum prouiso. Et ita nostram sententiã docet ex Dominicanorum familia Pater Lud. Lopez in *instru. Sacerdot. part. 1. c. 56.* E societate P. Suarez de *Relig. tom. 3. lib. 10. c. 10. n. 22.* & Pater Sanchez in *summa. tom. 2. lib. 6. c. 2. n. 49.* Castrus Palau *tom. 3. tract. 16. disp. 4. punct. 5. n. 1.* quibus adde etiam Fatsum in *thesauro Religiosorum. lib. 6. q. 95.* vide etiam Layman *lib. 4. tract. 5. cap. 9. num. 10.*

5. Nec obstant in contrarium adducta, nam ex rationibus allatis dicendum est nomine Prælati D. B. 3. Thomam

Thomam intelligere Pontificem, vt optimè notat Faustus, & Sanch. *loci citatis. ex Soto de iust. lib. 10. q. 2. art. 2.* Ad confirmationem respondeo negando paritatem rationis, nam per Episcopatum ita mutat Religiosus statum, vt subtrahatur ab obedientia Prælatorum Religionis, & quodammodo desinat esse membrum illius corporis, argumento *cap. 18. q. 1.* per inferiora autem beneficia non fit tanta mutatio, sed potest Religiosus manere sub obedientia sui Prælati, quamuis beneficium habeat. Est autem difficile intellectu, quod Prælati possit præcipere subdito aliquid, per quod subtrahatur à sua obedientia; facile autem, quod præcipiat ministerium sub obedientia sua exercendum. Deinde in statu Episcopali multò magis est periculi, quam in inferiori, non solum maioris obligationis, sed etiam propter maiorem libertatem, honorem, potentiam, & rerum abundantiam; in quibus omnibus magis distare videtur ab humili Religiosorum statu. Rursus Religiosus semel factus Episcopus, non potest per voluntatem Superioris, Episcopatu priuari vt per se constat; potest autem priuari beneficio inferiori, etiam sine speciali causa. Cæteras autem rationes videbis apud Suarez, *vbi supra*, vnde sine fundamento aliqui his diebus circa præfens dubium loquuti sunt.

RESOL. XXIV.

An Religiosus factus Episcopus sit liber ab observatione Votorum? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 61.

Sup. hoc in Ref. seq. & in aliis eius primæ not. pro part.

§. 1. Communiter negatiuè respondent, sic D. Thom. in 2. 2. *quest. 185. art. 8. & quest. 88. artic. 11. ad 4.* D. Bonaventura in 4. *dist. 38. Sotus lib. 10. quest. 5. art. 7.* Syluester *ver. Religio 7. num. 11.* Rodriguez *tom. 2. quest. 58. art. 3.* Syluius in 2. 2. *quest. 185. art. 8. concl. 1.* Valerius in *diff. vir. fori. ver. Regularis, differ. 5.* Toletus *lib. 5. c. 4. n. 24.* & alij quibus ego libenter adhareo *ex cap. de Monachis, 16. q. 1.*

2. Non desinam tamen hic adnotare contrariam sententiam probabilem à multis existimari, & ita illam vocat Villalobos in *summ. tom. 2. tract. 35. diff. 40. num. 6.* vbi sic ait. [Algunos tienen que el Papa dispensa con los Obispos Religiosos en los votos, así lo tiene Bobadilla, que fue Padre muy docto de nuestra Orden, el fundamento desta sentença es vn texto en el *c. statutum, q. 1.* que dize,] Statutum est, & rationabiliter secundum Sanctos Patres à Synodo confirmatum, vt Monachus, quem Canonica electio à iugo Regulæ Monasticæ professionis absoluit, & sacra Ordinatio de Monacho Episcopum fecit, veluti legitimus hæres paternam sibi hereditatem postea iure vendicandi potestatem habeat, [y ha fe aqui de ponderar la palabra *absoluit*, y la palabra *legitimus hæres*, y la palabra, *sibi*, y aun la palabra *de Monacho Episcopum fecit*: que parece, que diga, que dexa de ser Frayle. Esta sentença es probable, y si alguno le contentara mas esta, que otra opinion, podra responder al *c. de Monachis*, que se entienda de decencia, y no obligacion. Y à la razon de congruencia de S. Thomas. puede se responder, que como el Religioso, que se passa de Orden menos estrecha, à la que es mas, no queda obligado à las cosas de perfeccion de las que dexo, que basta cargarle de las nueuas, así es à qui. Y como el Religioso, à quien hazen Papa, no esta obligado à las cosas de la Religion, así el Obispo.] Ita Villalobos, &

ante illum absolūtè docuit hanc sententiam Medina de *sacr. homin. conu. lib. 5. cap. 26. & 27.* cum Angles in 4. *quest. de voto, dub. 6. concl. 1.* & consequenter Ouandus in 4. *dist. 38. propos. 17.*

RESOL. XXVII.

An Religiosus factus Episcopus efficiatur Dominus reddituum Ecclesiasticorum, & absoluaatur à voto paupertatis?

Et an prædictus Episcopus possit liberè restari de bonis patrimonialibus, & ex industria acquisitis?

Et an dictus Religiosus Episcopus teneatur saltem sub veniali ad obseruantias regulares qua Pontificio muneris non obstant.

Et inferius Religiosum Episcopum, si edat carnes fric. 6. in qua Natalis Domini incidit contra id quod præcipitur in sua regula, non peccare etiamsi Episcopus esset ex Fratribus Minimis.

Etiamque non teneri Officium dūmnum iuxta sua Regule ritum soluere.

Et si Religiosum Episcopus omittat habitū sua Religionis, & assumat exteriorem Episcopalem, tunc non incurrit excommunicationem la. am. contra dimittentes habitum sua Religionis. Ex p. 3. tr. 2. Ref. 50.

§. 1. Hic casus frequenter accidit, & licet negatiuam sententiam teneant 42 DD. quos citat & sequitur Sanchez in *summ. to. 2. lib. 6. c. 6. n. 8.* quibus ego addo Tannerum in 2. 2. *D. Th. disp. 5. q. 4. dub. 6. n. 13.* Sanctarellum *tr. de Apostasia. c. 6. dub. 3. n. 20.* Cenedo de *paupertate relig. dub. 43.* & Barbolam in *coll. lect. 10. 4. p. 2. causa 18. q. 1. n. 13.* Barthol. à S. Fausto in *Thes. Relig. lib. 6. q. 190.* quia vota a talibus Episcopis in Religione emissā non laxantur, nec limitantur, nisi quatenus obstant muneri Episcopali, tantum maior bono; sed muneri Episcopali non obstat paupertatis votum, & abdicatio domini, dummodo tales Episcopi habeant liberam administrationem omnium bonorum Ecclesiasticorum, vt ea in quoslibet vsus decentes expendant, ergo, &c.

2. Attamen his non obstantibus, contrariam sententiam puto esse probabilem, quam ex Dominicanorum familia docet Sotus de *iust. lib. 7. q. 4. art. 2. ad ult. & ex Soc. Ie. & Vafq. in p. 2. q. 96. art. 4. disp. 165. c. 8. n. 91. in fin. & n. 104.* Palacios, Medina, Angles, & alij. Et si hæc opinio non esset probabilis & negatiua esset tenenda, sequeretur quod alius deberent Episcopi si petuacaneè consequuta restituere, atque ab ipsis sic accipientes etiam restituere tenerentur. Dicendum est igitur Religiosum ad Episcopatum assumptum eximi à paupertatis voto, & officio verum domini reddituum Ecclesiasticorum, inquit Episcoporum secularium, ex quorum numero est, quia eodem processu modo adiudicatur sua portio Episcopo seculari, ac regulari, cum libertate transferendi in alium, domini administrationem. Ex his patet posse liberè prædictos Episcopos restari de bonis patrimonialibus & ex industria acquisitis. Vide Villalobos in *summ. tom. 2. tract. 35. dub. 40. n. 6.*

3. Sed quaeret aliquis, an dictus Religiosus Episcopus teneatur saltem sub culpā veniali ad obseruantias Regulares, qua Pontificio muneris non obstant, imò valdè conferunt, vt potè quæ inuanc ad promouendam, & custodiendam perfectionem, & quam Episcopalis status proficitur, vt sunt oratio, & abstinentia moderata, &c.: Respondeo negatiuè, & ita docent Sanctarellus *vbi supra, numer. 17.* Lellius *lib.*